

Születőben az ifjúságtudomány

Beszélgetés Ovidiu Bădina szociológussal

Vendéglátóm nagy halmaz papírt tol félre, a székről könyveket, folyóiratokat emel föl, így csinál helyet, mosolyával pedig hangulatot a beszélgetéshez. A hangulat fiatalos. Az írógépek gyors csattogásától visszhangzó folyosón fiatal emberek jönnek-mennek, mondanám: száguldanak, az előszoba zsúfolt, és amíg az ajtó nyílik, csukódik s a telefon csöng, elég időm van ahhoz, hogy lecsökkentsem előre kigondolt kérdéseim számát. Ezért előljáróban elmondom az olvasónak, amit már tudok. Az ifjúság kérdéseivel foglalkozó kutatóközpont — igazgatója a vendéglátóm, Ovidiu Bădina egyetemi előadótanár — a fiatalok (14—25 év között) egyéniségének sokoldalú fejlődésével, lélektanával, valamint ifjúságszociológiával foglalkozik, megkülönböztetett figyelemmel vizsgálja az ifjúság élet- és munkakörülményeit, ezenkívül a nevelési és tanulmányi kérdéseket is napirenden tartja.

— A paralelizmust elkerülendő — kezdi a beszélgetést Ovidiu Bădina — a Központnak jogában áll a más intézetek, minisztériumok elindította, az ifjúság témáival foglalkozó kutatásokat egybehangolnia. Erre feltétlenül szükség van azért, hogy országos vonatkozásban mielőbb tiszta képet kapjunk.

— *Mi a munkamódszer, mi történik az összegyűjtött anyaggal?*

— A Központnak mint tudományos szervnek fel kell figyelnie minden új jelenségre, s elsődendő feladata, hogy az összegyűjtött dokumentáció alapján olyan javaslatokat terjesszen elő, amelyek — esetleg bizonyos jogszabályok alkalmazásával — elősegíthetik az ifjúság életére, tevékenységére vonatkozó problémák megoldását.

— *A Központ két évvel ezelőtt kezdett dolgozni. Néhány szót talán munkásságának fontosabb állomásairól.*

— Az induláskor szükségesnek látszott ama külső erők, külső munkatársak felkutatása, akikre eredményesen támaszkodhattunk. Ezért 1969 novemberében *Az ifjúság — a tudományos kutatás tárgya* címmel két napig tartó szimpoziumot rendeztünk. Ennek során több mint száz értekezést terjesztettek elő. Ilyen módon megtudtuk, milyen témák foglalkoztatják a kutatókat, s felszínre kerültek azok a témák is, amelyekre eddig még nem terjedt ki a vizsgálódás. Ezért azután több olyan összejövetelt szerveztünk — és fogunk még szervezni —, ahol a kevésbé feltárt kérdéseket vitatjuk meg. Ilyenek voltak például: *Az ifjúság és az erkölcsi ideál, A színház és a fiatalság, A mass media és a fiatalság*. Ezen túlmenően mindenképpen arra kell törekednünk, hogy hazánk fiatalságának gyakorlati problémáira helyezzük a hangsúlyt. Ezért témakörünket kiszélesítettük. Ilyen témák — a többi között —: *Az ipari fiatalság 1968-ban vagy A falusi ifjúság 1968-ban, A serdülőkor szociológiája*.

— *Az utóbbi években jelentős nemzetközi fórumok — mint például az ENSZ legutóbbi közgyűlése, az UNESCO, valamint az ENSZ szociális bizottságának XXI. ülészaka (1970. március 4—20), amelyen ön képviselte hazánkat — hangsúlyozták az ifjúságra vonatkozó tanulmányok közlésének, valamint az ezzel kapcsolatos akciók meggyorsításának szükségességét. Ennek következtében gyarapodott a fiatalok problé-*

mával foglalkozó intézetek száma, és ezt a fejlődési szakaszt az elméleti jellegű kutatásoknak a gyakorlattal való, egyre határozottabb összefonódása jellemzi. Helyesen találja-e ön ezt a meghatározást?

— Feltétlenül. A kérdések felvetése, tanulmányozása csak akkor lehet eredményes, ha célszerű megoldásokhoz vezet. Ha a kutatások eredményét át akarjuk ültetni a gyakorlatba, akkor praktikus megoldásokat kell találnunk. Más szóval: ha — mondjuk — valamely negatív jelenség tanulmányozásáról van szó, akkor idejében fel kell derítenünk e jelenség fejlődésének irányát ahhoz, hogy útját állhassuk.

— *Beszélhetünk-e ifjúságtudományról?*

— Ha tekintetbe vesszük az ifjúság javát szolgáló akciók intézményesítését, így például fontos állami szervek létrejöttét, mint amilyen nálunk az Ifjúságügyi Minisztérium, továbbá az ifjúság kérdéseinek szentelt nemzetközi érdeklődés fokozódását és egyéb tényezőket, akkor, azt hiszem, nemcsak ifjúságtudományról beszélhetünk a közeljövőben, hanem egy nagyméretű, tudományos alapokra helyezkedő gyakorlati tevékenység kialakulásának is tanúi lehetünk.

— *Nemzetközi vonatkozások?*

— A Földön 1 milliárd 800 milliónyi 25 éven aluli ember él, tehát az összlakosság több mint felét fiatalok alkotják. Az új nemzedék mély változásokat látott korszakban nőtt fel, ezért érthető, hogy a nemzetközi fórumok, elsősorban az ENSZ napirendjén ott szerepel az ifjúság kérdése. Olyan probléma ez, amely valamennyi országot érinti és érdekli. Ami az ENSZ szociális bizottságának munkálatait illeti, személyesen tapasztalhattam, hogy már a bizottság összetétele is bő és hasznos eszmecserékre adott alkalmat, mert ott különböző társadalmi fejlettségű országok képviselői jelentek meg, legtöbbjük kiváló szakember.

— *És a külföldi kapcsolatok kiépítése tekintetében?*

— Nagy az érdeklődés, sok a meghívás. Ezt a levelet például — Ovidiu Bădina kiemel egyet az előtte fekvő halmazból — dr. Hendriks, a holland művelődésügyi minisztérium szociális fejlődéssel foglalkozó főigazgatóságának vezetője írta. Az a véleménye, hogy a román—holland kulturális egyezmény egyes pontjait a mi központunkkal való együttműködés révén lehetne megvalósítani, mivel intézetünk álláspontja egyezik a holland küldöttségével. Ami a meghívásokat illeti, itt van például egy, amely a távoli Kyotóba hív bennünket, ahol idén augusztusban, egy ENSZ-kongresszuson az ifjúkori bűnözés kérdéseit is meg fogják vitatni.

— *Ha megengedi, álljunk meg itt egy pillanatra. Egyes vélemények szerint az ifjúkori bűnözés a letűnt rendszer maradványa, és mint ilyen, eltűnőben van.*

— Most én kérem önt, engedje meg, hogy hozzátegyem: más nézetek szerint csak a közvagyon ellen elkövetett bűncselekmények száma növekszik, holott az egyéb-fajta közjogi vétségek száma is nő. Ez tény. Az igazságszolgáltatás véleménye az, hogy csökken az ifjúkori bűnözők elkövette vétségek értékben kifejezett szintje. Tehát egyszerűen kisebb az eltulajdonított tárgyak értéke. Ebből arra a következtetésre jutnak, hogy maga a jelenség is eltűnőben van. Az új törvények alkalmazása óta tapasztalható ez az érték szerinti csökkenés. Ez nemcsak az új törvénykezés javára irandó, hanem azzal is magyarázható, hogy növekedőfélben van a felelősségérzet is, ami primitíven kifejezve azt jelenti, hogy valaki a munkahelyén nem engedi meg, nem nézi el, hogy mások lopjanak. Ehhez járul még az, amit mi a közvélemény

gyakorolta ellenőrzésnek nevezünk. Mindez igaz, de egyelőre még nem megfelelő mértékben. A jelenség általános, számszerű csökkenéséről beszélni tehát még túl korai.

— *Az okok?*

— Sokféle oka van. Legtöbbjük gyors fejlődésünkkel függ össze. A rohamos urbanisztikai fejlődés következtében a városokban fellépő zsúfoltság. Az ifjúkori bűnözés általában ott növekszik, ahova hirtelen sok ember áramlik, más területekről tódul oda a szükséges munkaerő, közöttük igen sok fiatalember. Itt hatnak leginkább az elidegenedés törvényei. Egyre több az autó, ezzel kapcsolatban növekedik a gépkocsiból eltulajdonított tárgyak, sőt az autólopások száma. A legtöbb ifjúkori büntetett a városokban követik el, 1968-ban ezek 76 százalékát. A bűnösök 88 százaléka 1968-ban fiatal férfi volt. Röviden szólva, ezt a rendkívül sokoldalú jelenséget előbb alaposan meg kell ismernünk, ezért mélyreható kutatásokra van szükség ahhoz, hogy eredményes intézkedések követhessék a kutatást. Fel kell ráznunk a közvéleményt is. A közvélemény, amely a kis településeken erősen hatott és fékező hatású volt, itt — a nagy várostelepüléseken — gyengült.

— *A szociális bizottság ülészekaira visszatérve, tudjuk, hogy a román küldöttség határozati javaslatokkal jelentkezett. Hogyan fogadták ezt a kezdeményezést?*

— Két javaslatról volt szó, mindkettőhöz azonnal társszerzőket találtunk, és a bizottság mindkettőt elfogadta. Az elsőt az előző, huszadik ülészekon terjesztettük elő. Ennek címe: *„A nemzeti fejlődésen belül kidolgozott, az ifjúság javát szolgáló hosszú lejáratú politika és program.* A második javaslatot — *A gyermek szociális helyzete* — az ez évi márciusi, huszonegyedik ülészekon a francia küldöttséggel együtt nyújtottuk be. Ehhez azonnal több, a világ különféle részeiből való, különböző társadalmi rendszerű és különböző fejlettségi fokon levő ország csatlakozott mint társszerző. Azt hiszem, a román küldöttség munkáját is pozitív folytonosságnak lehet tekinteni.

— *A Korunk olvasói nevében további jó munkát kívánunk, és köszönjük ezt a beszélgetést.*

Lejegyezte Aszódy János

László
Ákos:
Szomorú
ének

